

FRAGMENTA IOANNEA THEOLOGICA

SKUTKY APOŠTOLSKÉ

**Seznam českých a latinských osobních jmen
uváděných ve "Skutcích apoštolských"**

ACTS OF THE APOSTLES

**A list of Czech and Latin personal names
in the "Acts of the Apostles"**

Josef KOLMAŠ

Praha

Kolmaš J. (2016/2017): Skutky apoštolské: Seznam českých a latinských osobních jmen uváděných ve "Skutcích apoštolských". – Fragn. Ioann. Collecta 26: 17-22.

Seznam všech českých a latinských osobních jmen uváděných ve „Skutcích apoštolských“, řazený podle 28 kapitol této knihy.

Klíčová slova: Skutky apoštolské. – Česká osobní jména. – Latinská osobní jména.

Kolmaš J. (2016/2017): Acts of the Apostles: A list of Czech and Latin personal names in the "Acts of the Apostles". – Fragn. Ioann. Collecta 26: 17-22.

A list of all Czech and Latin personal names in the "Acts of the Apostles", presented in the context of 28 chapters of this book.

Keywords: Acts of the Apostles. – Czech personal names. – Latin personal names.

OBSAH

I. Úvod do knihy "Skutky apoštolské"	18
II. Seznam českých a latinských osobních jmen, jak jsou uváděna ve "Skutcích apoštolských"	19
III. Praneny	22

I. Úvod do knihy "Skutky apoštolské"

"Skutky apoštolské" patří do knih Nového zákona co kniha dějepisná, "chronologická", a jsou řazený do knih tak zvaně evangelijních ("Dobrá zvěst"). Tím slovem bývá označováno také učení Kristovo, jak je z rozkazu Páně hlásali apoštolé a jejich žáci. Nadpis "Skutky apoštolské" (Acta apostolorum) je velmi starý, známý už ve II. století. Nadpis ovšem nepodává soustavně celé dějiny působení svatých apoštolů nebo úplně jejich životopisy. Vypravuje o založení a rozšíření církve, některé děje z života apoštolů, především o působení apoštolských knížat Petra a Pavla. Autor vyličuje nejdříve rozšíření církve mezi Židy v Jeruzalémě a jinde v Palestině, a pak i jinde mezi pohany v územích tehdejší Římské říše.

Kniha "Skutky apoštolské" se autorsky připisuje svatému Lukášovi, pisateli třetího Evangelia. I vnitřní důvody čerpané z knihy samé svědčí pro Lukášovo autorství. Už v úvodě (Luk 1,1) označuje autor svou knihu jako pokračování svého Evangelia, které nazývá autor svou knihou první. Obě jsou věnovány jistému Theofilovi (Luk 1,4, Skut 1,1). V obou těchto knihách, v Evangelii i ve "Skutcích apoštolských", je velká podobnost nejen ve slovech, slovních výrazech, ale i v slohu. Spisovatel je věrným průvodcem sv. Pavla a líčí své zážitky při doprovodu Pavla na jeho apoštolských cestách tak živě, že v oněch částech své knihy vypravuje děje v první osobě množného čísla (srov. 16,10. 20,5-15. 21,1-18. 27,1-28 a 16). To svědčí všechno pro svatého Lukáše, který doprovázel Pavla na jeho druhé apoštolské cestě

z Troady do Filipp a na třetí jeho cestě z Filipp do Jeruzaléma a později do Caesareje Přímořské a pak do Říma. Srovnáme-li tyto části, kde spisovatel píše v první osobě množného čísla s ostatními, poznáme, že obě části vážně svědčí pro jednoho autora (Lukáše) celé knihy. Neboť obě části souvisí spolu těsně nejen co do věci a účelu, ale i po stránce jazykové a slohové. Účelem knihy bylo vylíčit vítězný pochod křesťanství z Jeruzaléma přes Palestinu do římských provincií na Východě i na Západě.

Kniha byla napsána řecky před rokem 70, před pádem Jeruzaléma. Její vznik třeba klást do doby první římské Pavlovy vazby kolem roku 63. Svatý Lukáš měl možnost používat věrohodných pramenů k sepsání své práce: použil zkušenosti ústního svědectví apoštola Pavla, s nímž se také dlouho stýkal, a jiných svědků v tamějším Jeruzalémě i v Římě. Takto je věrohodnost "Skutků apoštolských" naprosto zaručena.¹

II. Seznam českých a latinských osobních jmen, jak jsou uváděna ve "Skutcích apoštolských"

Z formálního hlediska a z důvodů větší přehlednosti celého obsahu lze kapitoly "Skutků apoštolských" dělit do tří částí:

Část první je věnována působení prvních apoštolů a pojednává o obecnostech té doby až po obrácení Šavla v apoštola Pavla.

Část druhá je věnována působení svatého apoštola Petra od jeho obhajoby v Jeruzalémě až po třetí apoštolskou cestu svatého Pavla do Miléta.

Část třetí je celá věnována působení apoštola Pavla: jeho vystoupení před Felixem, odvolání k císaři, ztroskotání na lodi, přezimování na Maltě a druhý pobyt v římské vazbě (61-63).²

Část I.- (Skut 1-10)

1. Nanebevstoupení Páně. Volba apoštola Matěje.
2. Seslání Ducha svatého. Svatodušní kázání Petrovo. Život prvních křesťanů.
3. Petr a Jan před veleradou.
4. Náboženský stav první křesťanské obce.
5. Špatný příklad Ananiášův a Safířin. Apoštolé ve vězení. Rada Gamalielova.
6. Štěpán prvomučedník.
7. Z doby patriarchů. Z doby Mojžíšovy. Od Mojžíše k Šalomounovi.
8. Působení jáhna Filipa. Petr a Jan v Samaři.
9. Ze Šavla apoštol Páně. První vystoupení Pavlovo po jeho obrácení.
10. Vidění Korneliovo. Vidění Petrovo. Petr u Kornelia.

Skut 1

Nanebevstoupení Páně. Volba apoštola Matěje (Mathias). Theofil (Theophilus). Ježíš (Iesus). Jan (Ioannes, Křtitel). Duch svatý (Spiritus sanctus). Petr (Petrus). Jan (Ioannes, apoštol). Jakub (Iacobus).

¹ Papežská biblická komise v Římě vydala 12. června 1913 o "Skutcích apoštolských" toto zásadní rozhodnutí: "Skutky apoštolské" sepsal svatý Lukáš, evangelista; jsou dějinně hodnověrné a byly sepsány ke konci římské vazby sv. Pavla".

² Pavel se narodil asi ve 3. roce po Kr. a s'tat byl nejspíše roku 63 po Kr.

Apoštolé: Ondřej (Andreas), Filip (Philippus, jáhen), Tomáš (Thomas), Bartoloměj (Bartholomaeus), Matouš (Matthaeus), Jakub (syn Alfeův) (Iacobus Alphaei), Alfeus (Alphaeus), Šimon Horlivec (Simon Zelotes), Juda, bratr Jakubův (Iudas Iacobi).

Marie (Maria), matka Ježíšova. David (David). Jidáš (Iudas). Josef (zvaný Barsabáša) (Ioseph Barsabas), příjmením Justus (Iustus). Jan, Křtitel (Ioannes). Matěj (Mathias).

Skut 2

Joel (Ioel). Ježíš Kristus Nazarenus (Iesus Christus Nazarenus).

Skut 3

Abrahám (Abraham). Izák (Issac). Jakub (Iacob). Mojžíš (Moyses). Samuel (Samuel). Annáš (Annas). Kaifáš (Caiphas).

Skut 4

Jan (Ioannes). Alexander (Alexander). Herodes (Herodes). Pilát Pontský (Pontius Pilatus). Josef (Ioseph), levita, zvaný Barnabáš (Barnabas). Barnabáš (Barnabas).

Skut 5

Ananiáš (Ananias). Safíra (Saphira). Theudas (Theodas). Juda Galilejský (Iudas Galilaeus).

Skut 6

Štěpán (Stephanus). Filip (Philippus). Prochor (Prochorus). Nikanor (Nicanor). Timon (Timon). Parmen (Parmena). Mikuláš (Nicolaus).

Skut 7

Iacob (syn Abrahamův). Jakub (syn Josefův, otec Iacobův). Josef (Ioseph, prodaný do Egypta). Hemor (Hemor). Aron (Aaron). Josue (Jesu). Šalomoun (Salomon). Syn člověka (Filius hominis). Šavel (Saulus).

Skut 8

Šimon (Simon), eunuch. Kandáke (Candake). Izaiáš (Isaias). Syn Boží (Filius Dei).

Skut 9

Ananiáš (Ananias). Juda (Iuda). Barnabáš (Barnabas). Eneáš (Aenea). Šavel (Saulus). Tabitha (Tabitha). Gazela (=Tabitha). Šimon (Simon), koželuh (coriarius).

Skut 10

Kornelius (Cornelius, setník).

Část II. (Skut 11-20)

11. Obhajoba Petrova v Jeruzalémě. Další šíření církve.

12. Zázračné zachránění apoštola Petra.

13. Pavel a Barnabáš vysvěceni na biskupy. První apoštolská mise svatého Pavla. Pavel na Kypru, Ikoniu, Lystře, Derbě.

14. V Antiochii Pisidské.

15. Apoštolský sněm v Jeruzalémě. Druhá apoštolská mise sv. Pavla v Troadě a na Filippách.

16. Pavel v Troadě, Bereji a ve Filippách.

17. V Soluni, Bereji a Athénách.

18. Pavel v Korintě, na zpáteční cestě do Antiochie. V Efesu. Demetrios bouří lid proti třetí Pavlově cestě.

19. Přes Makedonii a Řecko do Troady.

20. Pavel v Milétě a odtud domů do Jeruzaléma.

Skut 11

Agabus (Agabus). Klaudius (Claudius, 41-54).

Skut 12

Marie (Maria), manželka Jana, zvaného Marek. Rode (Rhode), služka. Jan Marek (Ioannes Marcus). Jakub (Iacobus). Blast (Blastus), královský komorník.

Skut 13

Barnabáš (Barnabas). Šimon (Simon), řečený Niger). Niger (=)Šimon). Lucius (Lucius) Cyrenensis. Manahen (Manahen). Jan (Ioannes), evangelista. Barjesu (Bariesu). Sergius Pavel (Sergius Paulus). Elymas (Elymas), čaroděj. Samuel (Samuel). Saul (Saul), syn Kisův. Kis (Cis). Benjamin (Beniamin). Jesse (Iesse). Spasitel (Salvator = Ježíš).

Skut 14

Barnabáš (Barnabas), zvaný Jupiter. Jupiter (Iovisi). Merkur Mercurius (přízvisko Pavla).

Skut 15

Jakub (Iacobus). Juda (Iudas), příjmením Barsabáš). Silas (Silas). Jan (Ioannes, příjmením Marek (Marcus).

Skut 16

Timothej (Timotheus). Lydie (Lydia), prodavačka nachu.

Skut 17

Jason (Iason). Dionysios (Dionysius). Areopagita (Areopagita). Damaris (Damaris).

Skut 18

Akvila (Aquila). Priscilla (Priscilla). Klaudius (Claudius). Titus Iustus (Titus Iustus). Krispus (Crispus). Gallio (Gallio, 51-53, bratr filosofa Seneky, proconsul v Achaji). Sosthenes (Sosthenes). Apollo (Apollo).

Skut 19

Tyrannos (Tyrannos). Skeva (Sceva). Erastus (Erastus). Demetrios (Demetrius). Diana (Diana). Gajus (Gaius). Aristarch (Aristarchus). Alexander (Alexander).

Skut 20

Sopater (Sopater). Pyrrhos (Pyrrhos). Aristarch (Aristarchus). Secundus (Secundus). Gajus (Gaius). Tychikos (Tychicus). Trofimos (Trophimus). Eutychos (Eutyclus).

Část III. (Skut 21-28)

21. Pavel naposledy v Jeruzalémě.
22. Pavel jat. Obranná řeč Pavlova.
23. Pavel před veleradou. Sročení židů proti Pavlovi. Pavel odveden do Caesareje.
24. Žaloba velerady před Felixem. Pavel před Felixem a Drusilou.
25. Pavel se odvolává k císaři. Festus podává Agrippovi zprávu o Pavlovi. Pavel před Agrippou.
26. Účinek obranné řeči Pavlovy.
27. Z Caesareje na Krétu. Bouře na moři. Ztroskotání lodi a záchrana.
28. Přezimování na Maltě. Pavel v Římě. Pavlova rozmluva s Židy. Dvouletý pobyt ve vazbě.

Skut 21

Agabus (Agabus). Mnason (Mnason). Jakub (Iacobus). Trofim (Trophimus).

Skut 22

Gamaliel (Gamaliel). Ananiáš (Ananias).

Skut 23

Felix (Felix). Klaudius Lysias (Claudius Lysias). Pavel odveden do Caesareje.

Skut 24

Tertullus (Tertullus). Lysias (Lysias). Drusilla (Drusilla). Porcius Festus (Porcius Festus).

Skut 25

Agrippa II. (Agrippa Herodes Agrippa II.). Pavel se odvolává k císaři. Bernike (Bernice). Pavel před Agrippou.

Skut 26

Účinek obranné řeči Pavlovy.

Skut 27

Julius (Iulius). Aristarch (Aristarchos). Pavel směřuje z Caesareje na Krétu. Bouře na moři. Ztroskotání lodi a záchrana.

Skut 28

Publius (Publius). Izaiáš (Isaia). Pavel přezimuje na Maltě. Pavel v Římě. Dvouletý pobyt ve vazbě.³

III. Prameny

1. Nový Zákon. Sýkorův překlad v edici Hejčlově k tisku upravil, rozčlenil, úvody a poznámkami opatřil Dr. Rudolf Col. Velehrad, Nakladatelství dobré knihy v Olomouci, 1945.

2. Nowum Testamentum Graece et Latine. Vydal E. B. Nestle. Maulbronnae 1906, 1912. Tam na str. 297-390 jsou Actus Apostolorum, které ve 24. vydání publikovali Kurt Aland, Münster/West a Erwin Nestle. Ulm a.D. 1960.

³ Po své cestě z Východu do Říma byl Pavel znovu uvězněn (druhé římské žalářování v letech 66-67). Tehdy napsal (r. 66) druhý list Timothejovi, byl to poslední Pavlův. Druhé žalářování bylo však příliš tvrdé a Pavel již neměl naději na propuštění.

Roku 67 za císaře Nerona (54-68) byl po téměř devíti měsíčním vězení odsouzen k smrti a jako římský občan s'at. Jeho tělo bylo pochováno na půdě, kde nyní stojí památná svatyně Svatého Pavla za hradbami (San Paolo fuori le mura).